

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru, Ruška cesta, poštni predal 22. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22. Ljubljana VII, Zadrugi dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane petitna enostolna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust. Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 89.

Soboto, 1. novembra 1930.

Leto V.

Na grobove bodo romali.

Spominjajte se vojne in njenih žrtev!

Običaj je, da prvega novembra in naslednje dni romajo pri nas na grobove svojih dragih pokojnikov, tam objokujejo njih izgubo in se spominjajo minulih dni.

Krščanski običaj je to. Obiskovalci grobov pa kljub temu posečajo grobove z najrazličnejšimi spomini, morda tudi z najrazličnejšimi namerami. Iz ljubezni do pokojnikov pa tudi iz bahavosti, z žalostjo v duši, pa morda tudi s prikritim zadovoljstvom.

Nihče ne more presojati, kakšni čuti ženo ljudi na groblje mrtvecev.

Važno je pa te dni, da se spominjamo tudi žrtev svetovne vojne. V svetovni vojni oziroma na nje posledicah je poginilo 12, morda 15 milijonov ljudi. Pomrli so v vojni, zaradi vojnih razmer; vojno so povzročili kapitalistični imperialisti, ki so toliko časa hujskali, uganjali nacionalistični šovinizem in zatirali male narode, da je izbruhnila svetovna vojna. Za naše pojme, za pojme skoro vseh verstev na svetu, dasi so vojno moralno podpirala na vse strani, je bilo to sovraštvo nerazumljivo in je še danes.

Ali se bomo te dni tudi kaj spomnili teh žrtev, teh pokojnikov? Ali se bomo skesano potrkali na prsa in rekli: vojna je grozota, nikdar več vojne! Ali bomo storili to?

Žal, najbrže ne bomo!

Krščanski Mussolini, krščanski Seipel in krščanski knezi in grofi razvneajo iznova nacionalne in protidelavske strasti, goje sovraštvo in podpirajo vse ono, kar utegne ustvarjati novo vojno razpoloženje. Oficirji bivših cesarjev netijo sporedno z onimi nove plamenice za svetovni požar.

Tako spoštujemo mir in pokoj pokojnikov, ki so postali žrtev umetnega sovraštva med narodi.

Ni to šala; ni to zasmehovanje običajev. Globoko čustvo je, ki se zbujajo v človeku, ki opazuje vse to pisano, grdo in umazano vrvenje, s katerim ustvarjajo vojno razpoloženje med narodi domala vsi faktorji, ki se tako radi sklicujejo na človečanstvo, kulturo in »lepo« etiko.

Ali ni vse to višek največje hinavščine? Ali ni to igranje z usodo človeštva. Ali so interesi posameznih imperialistov več vredni kakor vse človeštvo, razvoj in sreča človeštva? Morilec in izdajalec je, kdor ta dan ne posveti nekaj spomina nedolžno pomorjenim žrtvam vojne!

Ves socialistični svet, tudi angleška delavska vlada in vse organizirano delavstvo poudarja in zahteva pomirjenje narodov; vse strokovno organizirano delavstvo podpira politiko miru, toda koliko milijonov je še telet, ki slede prebrisanim demagogom in vojnim hujskačem!

In krmilarji raznih držav ne upoštevajo te svetovne zahteve, ker se boje, oziroma delajo v interesu — imperijalističnega kapitalizma.

Zlo je to. Mi ne bomo hodili na grobove, da bi se na grozote vojn ne spominjali. Spominjati se hočemo zločinske vojne in nje žrtev ter povedati na ves glas: Bojte se vojnih hujskačev in njihovih pomagačev, bojte se sovražnikov mednarodnega sporazuma! Iz žrtev, ki so padle po krivici, spoznavamo, da so vsi vojni hujskači demagogi in tirani — ne pa kristjani, še manj pa sobratje človeštva.

Mase delavstva na predavanjih

na Jesenicah, v Ljubljani in v Mariboru. — S. Ž. Topalović govori pred tisoči delavcev o problemu gospodarske krize s posebnim ozirom na delavski razred.

Te dni se je mudil v Dravski banovini naš s. dr. Topalović, kamor je prišel na poziv svobodnih delavskih strokovnih organizacij, da obdrži v nekaterih večjih industrijskih krajih predavanje o trenutno najaktuelnejšem vprašanju: gospodarska kriza in brezposelnost.

Predavanja je obdržal v ponedeljek 27. okt. na Jesenicah, v torek 28. v Ljubljani in v sredo 29. oktobra v Mariboru.

Delavstvo je v masah prihitelo na ta predavanja v vseh treh krajih. Dvorana Del. doma na Jesenicah je bila prenapolnjena, v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani poslušalci niso imeli prostora in natrpano polna velika Unionska dvorana v Mariboru je pričala, kako željno je pričakovalo delavstvo slišati iz ust predavatelja delavskega gibanja besedo, ki izraža delavska čustva in delavske zahteve. Najsi je govoril s. Topalović tudi v srbohrvatskem jeziku in n. pr. v Mariboru njegovo predavanje ni smelo biti prevedeno, ipak so navzoči pazno sledili njegovim izvajanjem in skušali vjeti sleherno besedo.

Prepričani smo, da bo refren teh predavanj: delavci v svobodne strokovne organizacije, da branite svoje pravice! našel globok odmev in velik odziv v masah.

Frenetičen aplavz, s katerim je delavstvo nagradilo govornika, nam je jamstvo, da ga je razumelo, da odobrava, kar mu je govornik povedal in da hoče vztrajati v boju za svoje pravice.

S. Topalović je na vseh teh zborovanjih govoril v bistvu to-le:

Predavanja dr. Topalovića.

V svojem predavanju je govornik poudaril, da je na svetu okoli 15 milijonov delavcev nezaposlenih, zato je potrebno, da delavstvo govori o krizi.

Tehnika v industriji se izpopolnjuje s popolnejšimi stroji in vedno še z novejšimi. Na Jesenicah modernizirajo obrat. Pri delu se rabi danes 150 delavcev; ko se uvede novi stroj, jih bo tam treba le še 18. Istotako se bo pri magnetnem dvigalu, kar opravlja sedaj 50 delavcev, rabilo le pet delavcev.

To je razvoj, to je napredek in kultura družbe, zaradi katere narašča število nezaposlenih. In kakor je prav, da se ročno delo zamenjava s stroji, bi se vendar ta napredek moral paralizirati s tem, da bi manj delali in bili bolje plačani. Ker pa kapitalistični interesi tega ne dopuščajo, narašča nezaposlenost.

Produkcija se s tem pocenjuje in pričakovali bi, da bo delo boljše plačevano. Industrije bi se lahko razvijale, ker bi imele odjemalce; če pa plače nazadujejo, ne morejo nastajati tovarne, ker delavci s slabimi plačami ne morejo kupovati potrebščin.

Številni delavci in delavke niso nezaposleni po lastni krivdi, ampak zaradi gospodarskih izprememb v družbi. Pravico imajo pa ipak do kruha, zato je potrebno zavarovanje za nezaposlene.

Da se delavske razmere ne izboljšajo, je kriva tudi konkurenca med državami, ki se druga na drugo izgovarjajo, da je v oni državi delav-

stvo slabše plačano, da ima daljši delovni čas itd. Iz tega razloga organizirano delavstvo opravičeno zahteva sporazum med državami, kar pomeni ureditev produkcije in konzuma. Predvsem ima mednarodni urad dela v Ženevi to nalogo.

V naši državi, ki je predvsem agrarna, imamo hudo agrarno krizo. Do 300.000 poljedelskih delavcev imamo v Vojvodini in južni Srbiji, ki delajo komaj 90 dni v letu in zaslužijo največ po 10 Din na dan. — Padle so pa tudi cene kmetijskih pridelkov tako, da mali kmet sploh ne more živeti. In to kmetiško delavstvo beži v mesta, v tovarne ter množi število nekvalificiranega delavstva. Mezde pa padajo. V lesni industriji so znašale mezde še nedavno 30 Din na dan, danes znašajo le še 15 do 20 Din.

Število delavstva (obrnega in industrijskega) naglo narašča. Povečalo se je to število v dveh in pol letih za 50.000 po podatkih socialnega zavarovanja.

Kriza pa ne pogodi fabrikantov, ki jo temeljito izkoristijo, marveč je sreča zanje. Znižujejo plače, podaljšujejo delovni čas, bore se za odpravo delavskega varstva, zahtevajo uvedbo nočnega dela, odpravo nedeljskega počitka in porabo nedorasle mladine, kakor tudi poslabšanje socialnega zavarovanja.

V Ameriki delajo drugače. Ko je nastopila kriza, je poklical predsednik Zedinjenih držav 20 industrijev in 20 delavskih voditeljev, da se posvetujejo, kako naj se omeji kriza. Vsi so soglašali, da se plače ne smejo znižati, ker bo drugače treba zapreti mnogo tovarn; Ford je pa svojim delavcem celo zvišal plače od 5 na 6 dolarjev na dan.

Narodnogospodarsko je to staljšče utemeljeno, ker se s tem ohranijo konzumenti.

V Angliji se je po Macdonaldovi izjavi izdalo za nezaposlene v 17 mesecih 200 milijard dinarjev.

Za omiljenje gospodarske krize v Jugoslaviji se pa mora izdelati temeljit program, iz katerega je razvidno, za katere industrije so pogoji v naši državi in da se tem omogoči razvoj.

Osnovati se mora stalen gospodarski svet, ki naj bo sestavljen paritetno iz stanovskih zbornic in svobodnih strokovnih organizacij in organizacij delodajalcev.

Za poslabšanje delavskovarstvene zakonodaje ni vzrokov, izvaja naj se v celoti. Nužno je potrebno zavarovanje za nezaposlenost in za starost, smrt in onemoglost.

Potrebno je dalje izdati zakon o minimalnih plačah, ker se marsikje po nepotrebem znižujejo plače pod potrebni eksistenčni minimum.

V obrambo dosedanjih pridobitev in zaradi širjenja gospodarske krize, je potrebno, da se vsi delavci in nameščenci organizirajo v svojih svobodnih strokovnih organizacijah, ki morajo biti in ostati izven duhovnega ali moralnega vpliva delodajalcev. Strokovne organizacije ne smejo podpirati gospodarske politike današnjih delodajalskih korporacij, ker ta politika vodi v večjo krizo, ne pa k ozdravljenju gospodarskih razmer.

Končno je omenil predavatelj še jugoslovanstvo, ki ga delavstvo prav

razume. Delavci smo pred mašinami namreč vsi enaki.

Govornik je žel za svoja izvajanja burna odobravanja.

Obisk predavanja pa je dokazal, da so v državi tudi ljudje, ki čutijo, da se njih interese v gospodarskih krogih premalo upošteva.

Londonska pomorska pogodba ratificirana

Izmenjava podpisanih listin.

V ponedeljek, dne 27. oktobra t. l., je bila v lokarnski dvorani angleškega zunanjega urada v Londonu zamenjana med Anglijo, Zedinjenimi državami v Ameriki in Japonsko londonska pomorska pogodba in s tem ratificirana. Angleška vlada upa, da se tudi med Francijo in Italijo v kratkem doseže sporazum. Ob tej priliki so imeli govore v radio predsednik Hoover, ministrski predsednik Macdonald in predsednik japonske vlade Hamaguchi.

Konec kovinarske stavke v Berlinu.

Delo po starih pogojih. Koncem novembra bo o plačah odločil poravnalni urad.

V berlinski kovinski industriji je stavkalo 140.000 kovinarjev zaradi nameravanega reduciranja plač. V torek, dne 28. oktobra t. l. se je ob 11. uri zvečer dosegel sporazum, ki določa: Z delom se prične takoj ob starih pogojih. Odpustiti se zaradi te stavke ne sme nikogar. O v razsodbi z dne 10. oktobra t. l. navedenih vprašanj se izreče nova razsodba po poravnalnem uradu. Odločitev se mora izreči najkasneje v prvem tednu meseca novembra in bo končnoveljavna.

Na Poljskem razveljavljajo kandidatne liste.

Najenostavnejši način, kako dobiti večino.

Na Poljskem je vlada razveljavila več opozicijskih kandidatnih list. Med drugimi je bila razveljavljena tudi socialnodemokratska kandidatna lista v Krakovu, katere nosilec je bivši sejmški maršal socialni demokrat Ignac Daszynski. Enako so bile razveljavljene levosocialistične in komunistične kandidatne liste. — To so pač — svobodne volitve maršala Pilsudskega.

Egipt pred revolucijo?

Fuad se igra z ognjem.

V Egiptu narašča napetost med wafdisti (nacionalisti) in liberalci. Wafdisti pripravljajo demonstracije proti vladi. Navdušujejo jih zgledi revolucij v južni Ameriki. Zlasti, pravijo, jim je Brazilija pokazala pot.

Kriza v angleški konservativni stranki.

V opoziciji razdvojeni.

Sir Bolton je poslal načelstvu stranke spomenico, ki jo je podpisalo 50 konservativnih poslancev, v kateri zahteva, da predsednik stranke Baldwin odstopi.

Te dni ima stranka konferenco poslancev in bo Baldwin stavil vprašanje zaupnice.

Opozicija pravi, da zahteva narodni interes njegov odstop.

Delaj, sovraži, molči!

Mussolini je zopet govoril — v obliki delfijskega orakla.

Ob devetletnici fašistične diktature v Italiji je imel Mussolini zopet v pondeljek »velik govor«, v katerem je navajal zasluge in uspehe fašizma v osmih letih. Imeniten je samo en stavek njegovega govora, češ, da je v svojem govoru v Milanu strgal stari Evropi krinko z obraza, ko je rekel, da govori v Ženevi o miru, a pripravlja povsod vojno. Dalje je rekel, da se bo Italija dalje oboroževala, ker se oborožujejo druge države. Italija ne bo dala inicijative za vojno. Tudi revizija mirovnih pogodb zahteva zaradi ohranitve miru. Donavska politika Italije je potrebna, ker je preobljudena. Miroljubna Italija more raztegniti svoj vpliv le na vzhod. Govoril je o gospodarstvu Italije in dostavil, da bo Italija štela leta 1932 petdeset milijonov črnosrajčnikov.

Ljubljanski »Slovenec« hoče biti objektivni v kritiki tega govora ter pravi, da se je Mussolini poboljšal in trdi, da pomeni fašizem v Italiji krepko jedro zdrave politike. Ne trdi tega dobesedno, ali razumeti moramo njegovo kritiko tako, kar pomeni, da hoče klerikalizem revidirati svoje dosedanje stališče do fašizma in se sprijazniti z Mussolinijem.

Povsem drugače pa presojajo ta

govor po drugih državah. Angleški »Daily Herald« pravi, da so s temi izjavami pokopane nade na pomorsko razorožitev. Ni važno to, kar trdi Mussolini o Evropi, ampak važno je, da Mussolini sam pripravlja vojno. Resnica je, da je vsa Evropa v vojni pripravljenosti, toda obupati ne smemo, ker mir lahko ohranimo, če ojačimo prizadevanja za mir in proti vojnim pripravam.

Pariški listi pravijo, da Mussolini zahteva revizijo mirovnih pogodb. Ve pa naj, čeprav Italija zahteva revizijo pogodb zaradi svojih koristi, da kolonije dobi zopet Nemčija, ne pa Italija.

Tudi nemški listi razen nacionalističnih obsojajo Mussolinijev govor. Socijalistični »Abend« pravi, da bi prijateljstvo med Italijo in Nemčijo tedaj prenehalo, ko bi se Mussoliniju posrečilo, skleniti s Francijo prijateljsko pogodbo.

Svetovno razpoloženje proti Mussolinijevemu govoru ni ugodno. Prav resni meščanski listi menijo, da njegovih govorov ni jemati resno. V zunanem svetu tako nastopanje ne more imeti resnega vpliva, doma pa se dviga šovinizem do absurdnosti in se mora prejalislej sesesti in zrušiti sam vase.

Prva balkanska konferenca in delavski razred.

Važni sklepi socijalno - političnega značaja.

Z zadovoljstvom moremo ugotoviti, da je prva balkanska konferenca, ki se je vršila v Atenah, spoznala, da zavisi uspeh balkanske federacije v največji meri od podpore, ki bi jo temu pokretu mogle nuditi široke delavske mase v balkanskih državah. Zato je smatrala konferenca potrebnim, da imenuje posebno komisijo za socijalno-politična vprašanja, in da je predlagala o tem vprašanju posebno resolucijo, ki jo zaradi velike važnosti v celoti objavljamo. Glasi se:

Prva Balkanska konferenca je z veliko pažnjo proučila težko stanje, v katerem se nahaja delavski in kmečki stan na Balkanu. Zavedajoč se, da se balkanski sporazum ne more ostvariti brez sodelovanja delovnih slojev, ki so najvažnejši in najštevilnejši v balkanskih državah, in po ugotovitvi, da obstoje v teh državah velike razlike v socijalni zakonodaji in v postopanju napram delavstvu, naslavlja konferenca topel poziv vladam teh držav, da stopijo v stik in podvzamejo potrebne mere za doseg cilja:

1. da se stvarno in vidno zboljšajo pogoji dela, ki danes obstoje v teh državah;

2. da se, kolikor je mogoče, izenači njih socijalna zakonodaja v pravcu principov, ki so naznačeni kot temelj v mednarodni ustavi dela kakor jo vsebujejo dogovori o miru in po odredbah, ki jih predpisujejo mednarodne določbe in konvencije o delu, ki se naj ratificirajo in izvajajo;

3. da lojalno izvršujejo predpise svoje socijalne zakonodaje in ratificiranih konvencij, zlasti z ozirom na dolžino delovnega časa, svobodo sindikalnega združevanja, obveznost socijalnega zavarovanja zoper bolezni, pohabljenost, nezaposlenost, nezgode pri delu in starostno obnemoglost, za vse delavce in nameščence v industriji, v poljedelstvu, v prometu in v trgovini;

4. da olajšajo normalne zveze med strokovnimi organizacijami industrijskih in poljedelskih delavcev v balkanskih deželah, da na ta način osigurajo iskreno sodelovanje

Kongres Internacionalne transportne federacije.

Konec.

Pokazalo se je, da so povsod tam, kjer so organizacije močnejše, življenjski pogoji delavstva in nameščencev boljši. Vzemimo n. pr. Veliko Britanijo, ki ima v I. T. F. organiziranih 361.747 železničarjev! V tej deželi so železničarji sorazmerno najboljše plačani. Najbolje pa so plačani železničarji na Švedskem in v Švici, kjer je organizacija stoprocentna. Vpoštevalo to dejstvo je naša dolžnost, da ukrenemo vse, kar je potrebno za jačanje lastnih organizacij.

Delo na kongresu se vrši poglavitno v posameznih odsekih ter bodo referati in predlogi odsekov predloženi plenumu v definitivni sprejem. Moralno in računsko poročilo pa je kongres soglasno sprejel. Angleški sodrug se trudijo na vse načine, da bi delegatom napravili bivanje v Londonu čim prijetnejše. Tolikšnega prijateljstva in tolikšne ljubeznivosti nismo niti od daleč pričakovali.

V četrtek je predaval G. D. H. Cole, član socialistične delavske stranke, profesor na univerzi v Oxfordu, predsednik delavske kulturne organizacije in znan delavec v našem strokovnem pokretu o »Pogledu na

svetovno gospodarstvo s stališča delavskega razreda«. To predavanje bo naš časopis v eni izmed prihodnjih števil v izvečku priobčil.

Vtis kongresa je mogočen. Človek nehote prislunne dihanju svetovnega kolesa - delavca in se začuti eno z vsem proletariatom sveta. Človek začuti, da je tako majhen ta svet, da so tako majhne vse tiste tako zvane nacionalne razlike, da morejo le omejevalcem še imponirati in človek je vesel, da sodeluje in ponosen, da pomaga graditi ogromno poslopje, novo kulturo, nov družabni red. In človek se mora čuditi vsem tistim, ki bi hoteli, da bi bili Jugoslavlani izločeni iz te mogočne internacionalne organizacije ter zama po-skuša doumeti, kako si vsi ti naši delavski »zveličarji« predstavljajo borbo delavca proti mednarodno združenemu gigantskemu kapitalizmu. Vemo! Časi borbe bodo šele prišli. Ne bodo se odigrali pri nas. Smo preveč na strani, in smo — priznajmo si — s svetovnega stališča gledani zelo, zelo majhni! Borba se bo odigrala drugod, tam, kjer je danes I. T. F. že močna in silna. Nekaj pa je, česar ne smemo pozabiti. Kadar bo ogromen boj, ki bo nedvomno v najkrajšem času dosegel svoj vrhunec, izvojevan — o končnem izidu boja ne more biti prav nobenega

Halo! Halo!

Vi žene in dekleta

dali ste se že udeležili
RADION
nagradne naloge za
50.000 dinarjev?

Ako tega še niste storili, zahtevajte takoj od Vašega trgovca brezplačne karte za sodelovanje in točne pogoje!

delavskega razreda na miru in sporazumu balkanskih narodov;

5. da se doseže sporazum s ciljem, da se v vsaki deželi zajamči isto postopanje z državljani drugih balkanskih držav, kakor z državljani lastne države, z ozirom na svobodo gibanja dela in celotne ekonomske aktivnosti. V tem pogledu je potrebno, da se ustanovi pri svetu konference posebna komisija, ki naj pripravi načrt tozadevne konvencije.

Konferenca poziva poleg tega vlade, da posvetijo posebno pažnjo sledečim vprašanjem:

1. da se skuša zboljšati delovne pogoje za žene in mladostnike, da

se prepove zaposlovanje dece in da se prisvoji načelo: za isto delo, ista plača;

2. da je treba pripraviti izenačenje zakonodaje, s katero se prepoveduje trgovanje z ženami in otroci in da se odpravi reglementacija prostitucije;

3. da se ustvari tesno sodelovanje med sanitetnimi ustanovami, ustanovami socijalne higijene in socijalne pomoči, med zdravniškimi udruženji in oblastmi, ki se bavijo s podobnimi vprašanji v balkanskih deželah.

Rusija se jezi na Evropo in grozi z gospodarsko vojno.

Gospodarski problem postaja vedno bolj zapleten.

Ruski »dumping«, to je, uvažanje blaga v evropske države pod tržno ceno, je v evropskih državah izzval bojkotno gibanje proti ruskemu blagu. To gibanje je povzročilo v Rusiji silno jezo in kritiko. Svet komisarjev je sklenil, da razveljavi vse pogodbe z državami, ki agitirajo za ta bojkot.

Rusi pravijo, da je agitacija proti dumpingu le manever kapitalistične klike, ki skuša sedaj s tem nahujskati javno mnenje proti Rusiji. Dumping izvajajo kapitalistični trusti v obliki imperijalistične agresivnosti, dočim si Rusija hoče s temi sredstvi obnoviti industrijo. Povedati bodo morale evropske države, ali se odreko ruskemu trgu, ki bo še dolgo potreboval industrijske izdelke zapadnih držav ali pa nadaljujejo svojo avanturistično politiko. Ruski svjeti ne bodo več pasivno gledali to akcijo proti sebi, ampak bodo branili svoj izvozni trg. Politika evropskih kapitalistov ovira namreč Rusijo v izvajanju petletnega gospodarskega programa.

Rusija je že razglasila gospodarsko vojno proti Franciji, Madžarski in Rumuniji.

dvoma —, ko bo izvojevan boj med Kapitalizmom in Delom, tedaj bomo mogli pokazati, da smo tudi mi nekaj, vsaj nekaj doprinesli k veliki zmagi. Zakaj najvišja dolžnost vsakega človeka bodi: **pozitivno delati!** Vedeti, da si človek in da moraš pravega človeka šele ustvariti... In ta boj je v svoji poslednji konsekvenci: **boj za ustvaritev resničnega človeka.**

Še eno vprašanje vsem tistim, ki glasno zahtevajo, naj se prepove agitacija za internacionalne sindikate in naj se svobodni sindikati sploh razpustijo!

Ali menite, da bi bilo zelo lepo slišati, ko bi bil predsednik I. T. F. pred vsem svetom, ki je bil 22. t. m. zbran v Caxton-Hall-u v Londonu, izjavil — kakor je to storil glede Italije! —, da italijanskega delegata ni, ker Italija ni dežela svobodnega ljudstva, marveč — **JEČA DELOVNEGA LJUDSTVA!** Mar bi tisti gospodje radi videli, da bi tudi Jugoslavija dosegla v svetu takšen sloves, kakršnega je priboril italijanskemu ljudstvu — fašizem? Če mislijo, da bodo svoji domovini s tem služili — naj svobodno še naprej vpijejo, mi pa vemo, da pomeni en naš delegat na takšnem kongresu za Jugoslavijo večji plus, nego vse njihovo »delovanje« za domovino. — Mi pravimo takšni domovini — kapitalizem!

A. C.

Doma in po svetu.

Kako je fašizem smešen. Fašistični diktatorji trdijo, da jih množice narodov prosijo, da uvedejo oziroma izvedejo diktaturo in da so zadovoljne z diktatom posameznika. Psihološko je ta trditev nemogoče resnična. Četudi se ob nasilni propagandi dobi za to malo duhovite ljudi in one, ki iz dobičkaželjnosti služijo vsakemu migu, vendar je človeška narava demokratična, duh človeški sam-svoji, ki hoče imeti svobodo, voljo in delati po svojem razumu. Zato fašizem ne more roditi — zlate dobe, pač pa krvavo ali nekrvavo revolucijo duha.

Anketa o otvarjanju lokalov in delovnem času, ki je bila določena na četrtek, je odgodena.

Beograjski nuncij Pellegrinetti je bil te dni v Rimu, kjer je papežu in vatikanskemu tajniku poročal, kako daleč so dospela konkordatna pogajanja v naši državi.

Kadivci tobaka smo pridni. V Jugoslaviji pokadimo samo cigaret za 1.769.338.095 Din. Na vsakega prebivalca pride 286 pokajenih cigaret. Lani je bilo prodanih 422.648 »Kardjurdje«, 1.146.660 »Jadran«, 6 milijonov 230.428 »Šumadija«, 549 milijonov 085.070 »Vardar«, 41.749.300 »Drina«, 5.050.472 »Neretva«, 13 milijonov 837.300 »Morava«, 1608 milijonov 636.239 »Zeta« in 1763 milijonov 758.675 »Sava«.

V Kapfenbergu so se vršile volitve v obratni svet. Svobodne strokovne organizacije so dobile 1047 glasov, neodvisne (heimwehrovske) 790 glasov. Svobodna dobi 9 mandatov, neodvisna 6, in to vključno temu, da je v zadnjem letu podjetje odpustilo 300 socializmov in nastavilo mesto njih 40 heimwehrovcev.

Kaj utegnejo pisati v volilnih letakih dunajski krščanski socialci, da je morala celo sedanja vlada zapleniti minuli teden 470.000 volilnih letakov in v ponedeljek zopet 12.000. Gre najbrže za navadna obrekovanja in psovke, ker so bili letaki zaplenjeni zaradi žalitev.

Predlogi nemških social. demokratov za omejitve brezposelnosti. Pruska vlada namerava podvzeti razne mere proti naraščajoči brezposelnosti. Predvsem bi se naj obvezni šolski obisk podaljšal od 8 na 9 let. V novem šolskem letu bi naj učenci ljudskih šol obiskovali poklicne ter nadaljevalne šole, pri čemur bi se 250.000 delovnih moči zadržalo od delovnega trga. Vlada bo tudi prepovedala zaposlitev inozemskih sezonskih delavcev, to so predvsem Poljaki, ki jih pruski veleposestniki zaposlujejo na svojih posestvih. Končno predlaga pruska vlada uvedbo 40 urnika, oz. 5 dnevnega delovnega tedna. Razen tega bo imenovana vlada sestavila melioracijski delovni program. Kakor se kaže, nismo več daleč od tega, da se bo delalo le pet dni v tednu, kar popolnoma zadostuje, ako se naj resno nastopi zoper brezposelnost, ki postaja od ne do dne večja. Vsekakor bo to stvar mednarodnega urada dela, ki naj ukrene potrebno, da bodo vse države tak sklep tudi sprejele ter ga izvedle. Toda na žalost, še mnoge države niti 8 urnika niso ratificirale.

Za znižanje delovnega časa. Nekatera velika industrijska podjetja v Nemčiji so iz lastne inicijative znižala delovni čas na 40 ur tedensko (7 ur dnevno) in izjavljajo, da produkcija radi tega prav nič ne trpi. Tudi angleške strokovne organizacije stavijo zahtevo po splošnem 40 urnem tedniku, ki ga zagovarja tudi amsterdamska strokovna internacionala. Le z znižanjem delovnega časa bo mogoče zopet zaposliti milijonsko armado brezposelnih.

107 narodnih socializmov in 113 sodnih obtožb. Proti nacionalno socialističnim poslancem v Reichstagu je vloženo pri sodišču 113 kazenskih postopanj radi žaljenja časti, prestopkov proti zakonu o zaščiti republike, žaljenja vere, motenja reda, nasilnosti itd. Proti posameznim poslancem je vloženo po

24, 21, 14, 13, 10, do 5 tožb. Sodišča zahtevajo izročitev teh poslancev. Nacionalno socialistični klub zahteva ukinjenje teh postopanj.

Svobodomiselci v Prusiji organizacija s pravico javnosti. Pruski minister za prosveto je obvestil svobodni religiozni občini v Wiesbadnu in Frankfurtu ob Majnu, da se jima priznavajo pravice javnosti kakor vsaki drugi religiji v državi. Svobodno religioz. občina v Frankfurtu o. M., ki ni včlanjena v nobeni obstoječi in priznani veroizpovedi in si pridruzuje v verskih vprašanjih popolno svobodo naziranja, obstoji že od leta 1848., a je ves čas do danes veljala samo za zasebno organizacijo. Od sedaj naprej bo uživala vse javne pravice kakor vse druge veroizpovedi.

Kongres angleške liberalne stranke se je vršil te dni v Turkgnayu na Angleškem. Glavni referat je imel vodja liberalcev, Lloyd George, ki se je izrekel za lojalno politiko napram delavski stranki. Priporočal je tudi sklicanje takojšnje gospodarske konference, ki naj poišče izhod iz dosedanje gospodarske krize in je ostro napadel politiko bank, ki zadržujejo kapital, mesto da bi ga dale v obtok in podprle z njim industrijo.

Fuzija angleške premogovne industrije. Premogovniški industriji v Lancashireju in Cheshireju so sklenili spojitve vseh obratov obeh družb.

Macdonald o palestinskem vprašanju. Arabci se upirajo židovskemu naseljevanju v Palestini. Macdonald je na nasprotovanju izjavil, da ima mandatna država nalog, razviti v Palestini poljedelstvo med arabskim in židovskim narodom. Priporočljivo je še vedno naseljevanje židov v Palestini, ki se hočejo baviti s poljedelstvom, za druge pa ni več prostora. To je čisto v smislu Balfourjeve deklaracije o palestinski politiki. Ukreniti pa bo nekaj treba, da se preprečijo spori in dokaže z objektivno pravičnostjo, da narodni in etični razlogi ne smejo biti ovira skupnemu sožitju in razvoju.

Finski štabni oficirji aretirani. Šef finskega generalnega štaba Valenius in podpolkovnik Kunssaari sta bila aretirana radi sodelovanja pri odvedbi bivšega predsednika Stahlberga in njegove soproge, ki sta se le po naključju rešila iz rok fašistov.

Nemirna Španija. Iz raznih delov države poročajo o nemirih. V mestu Dos Hermanos, v provinci Sevilla, je izbruhnil generalni štrajk. Policija je dobila v mestu pojačenje. Tudi v Toledu je proglašen generalni štrajk. V Barceloni so demonstrantje ustrelili nekega žandarja. V Eciji, Sevilla, je policija razgnala tajno skupščino protidržavnih aktivistov in je več oseb aretirala. Vendar je zadnje dni vest, da namerava kralj izdati 1. decembra dekret za volitve, ki bi se imele vršiti 21. decembra, duhove nekoliko pomirila. Vlada je izdala proglas, ki se bavi s padcem valute in zagotavlja, da ni povoda za paniko.

V ruski rdeči armadi so odkrili zaroto. Ruske odslužene vojake so hoteli porabiti za vodstvo v kmetiškem kolektivizmu. Ti odsluženi vojaki so pa prirejali sestanke z aktivnimi vojniki in jih nagovarjali, da se pridružijo kmetom.

Mister Ford proti delavskim zapnikom. Kralj avtomobilov, Ford, se je mudil te dni v Nemčiji, kjer je prisostvoval blagoslovitvi temeljnega kamna za novo Fordovo tovarno avtomobilov v Kölnu. Pri tej priliki se je baje izrazil, da je pripravljen nemške delavce v novi tovarni dobro plačevati, če se odpovedo strokovni organizaciji in sistemu delavskih zapnikov. To izjavo je časopisje nemške industrije hitro pograbilo in sedaj tudi ono sugerira delavstvu, da bi bilo na boljšem, če se odpove svoji kontroli v podjetjih, da bi jih potem tudi domači podjetniki bolje plačali. Delavstvo pa pozna te sirenske glasove in ve, da bi spočetka podjetniki mogoče res par odstotkov primaknili, da dobe delavstvo popolnoma v svojo oblast, zato pa bi potem lahko tembolj zavihneli svoj bič, ko bi se enkrat delavci sami popolnoma odpovedali pribor-

*Na tak način si pridobiš
najlepše zobe*

a drugim nudiš veselje
s Tvojim smehljanjem.
Ohrani zdravje svojih
zob, daj jim belino
bisera, pomagal Ti bo

Sargov
KALODONT
Lepši zobje

Diktatura v Braziliji proglašena.

Kako dolgo?

V Braziliji se boji še vedno niso popolnoma polegli, ker je spor med generali zaradi sestave vlade in deloma so čete ostale zveste prejšnjemu režimu.

Dne 25. t. m. je nato general Fagoso uvedel diktaturo. Predsednik je Fagoso, sosvetovalca sta general Jaoa de Deus Menua Barreto in kontreadmiral Isaias Noronha.

jeni zakoniti socialni zaščiti. Saj vemo, kako je s tem pri Fordu v Ameriki. Par mesecev v letu delavci res dobro zaslužijo in marsikateri si kupi avtomobil, ki pa ga potem v ostalih mesecih, ko tovarna počiva, morajo zopet prodati in še obleko zraven in nimajo ne brezposelne in ne bolniške podpore.

Štiri nova socialistična mesta grade v sovjetski Rusiji v bližini velikih kovinskih rudnikov in topilnic in sicer: Magnitogorsk na Uralu (za 120.000 prebivalcev), Nižnitagil na Uralu (za 450.000 prebivalcev), Novilipeck v centralni Rusiji (za 250 tisoč prebivalcev), Novi Marinpol v Ukrajini (za 100.000 prebivalcev). Načrti za ta mesta so že gotovi. Graditi začno prihodnjo spomlad.

All si že član »Cankarjeve družbe«? Poskrbi, da bodo tudi Tvoji prijatelji postali naročniki. Za 20 Din dobite štiri lepe knjige.

Ljubljana.

Dimnikarjeva nezgoda. Ljubljanski dimnikar je ometal dimnik trinadstropne hiše. Zlezal je s strehe vanj, toda dimnik je postajal ožji in končno ni mogel ne naprej ne nazaj. Nihče ni slutil, da je dimnikar v dimniku, dasi so vedeli, da ometa. Gospodinje so kuhale kosilo. Ker ga ni bilo h kosilu, je šel njegov tovariš pogledat, kaj je z njim. Našel ga je v dimniku nezavestnega, a ga ni mogel potegniti iz dimnika. Prišlo je šest gasilcev, pa tudi ti ga z vrvmi niso mogli izvleči. Zato so prebili v prvem nadstropju steno dimnika in ga potegnili iz vročega dimnika. Štiri ure je tičal v dimniku. Konjak ga je zopet poživil.

Maribor.

Tovarna »Doctor in drug« in nadure. V Mariboru je bilo razširjeno mnenje, da se morajo delavci samo pri tovarnarju Derwuscheku tožiti za nadure, a da jim drugi plačujejo, kakor zakon predpisuje. Temu pa ni tako. Zadnji čas se je izkazalo, da tudi več drugih, in to ravno najbolj bogatih mariborskih tovarn, delavcem odtrguje zaslužek pri nadurah. Med temi odličnimi firmami je tudi tekstilna tovarna »Doctor in drug«, last dunajskega industrijalca dr. Zuckerja, ki ima itak sijajne stališče in krasne zasluge vsled izredne zaščite carin na tekstilne izdelke in se radi tega tudi tako naglo razvija. Kljub temu pa ravno ta tovarna pod vodstvom češkega ravnatelja g. Fischerja še po osmem letu veljavnosti zakona o zaščiti delavcev plačuje nadure s komaj 30 odstotki. Zakon izrecno predpisuje, da morajo tovarne plačevati delavcem vsako nadurno delo, to je preko 8 ur na dan, s 50 odstotnim dodatkom. Delavci se seveda

Med. Univ.

Dr. Josip Furlan,

špecialist za bolezni v ušesih, nosu in grlu, si dovoljuje naznaniti, da bo otvoril dne 5. novembra t. l. svojo prakso v

Mariboru, Vrazova ulica 5.

pri današnjih razmerah bojijo za svoje službe in tako nobeden ne upa zahtevati tega, kar mu po zakonu gre. Tovarne pa to vedo in na ta način izrabljajo uboge delavce. Seže, če je kdo odpuščen iz tovarne, ali sam izstopi, si upa zahtevati svoje zakonite pravice. Tako je tudi te dni nek delavec pri tovarni Doctor in drug izstopil iz službe in zahteval, da mu tovarna plača na nadurah razliko 20 odstotkov, ki mu jih je dolgovala do meseca majnika 1928 nazaj. Ker tovarna ni hotela plačati, je delavec izročil zadevo odvetniku. Ko pa je dobila tovarna opomin od odvetnika, je enostavno odgovorila, naj raje odvetnik pošlje delavca v pisarno tovarne. Tega seve odvetnik ni storil, ampak je raje s tožbo poklical tovarno v pisarno sodišča. Nato je morala tovarna »Doctor in drug« plačati delavcu za tri leta nazaj dolgovano razliko poviška za nadure in pa stroške dveh odvetnikov. — Upamo, da je ta energičen korak prikrajšanega delavca zadostno podučil tovarno »Doctor in drug«, da bo v bodoče kot »češka« tovarna izpolnjevala zakonite predpise v Jugoslaviji in plačevala jugoslovanske delavce kakor predpisuje zakon. Je zanimivo, da se morajo delavski časopisi baš z mezdinimi razmerami v tej »češki« tovarni stalno pečati vsled pritožb delavcev.

Manufaktura, krzno, trenchcoat, Hubertus-plašči, usnjene suknje in pletenine. L. Ornik, Maribor, Koroška cesta 9. — Plačilne olajšave!

Polnilna peresa dobite že za 18 dinarjev v papirnici Ljudske tiskarne. Oglejte si jih!

Celje.

Svečana otvoritev Javne kuhinje v Celju. Za Ljubljano in Mariborom se je slednjič otvorila tudi v Celju Javna kuhinja. Polna dvorana zastopnikov državnih in samoupravnih oblasti in delavskih strokovnih organizacij je dokazala, da je bila ta institucija Celju zelo potrebna. — Predsednik Javne kuhinje, župan dr. Goričan, je z lepim pozdravom na vse navzoče otvoril slavnostno zborovanje in podal besedo upravitelju Javne kuhinje Francu Svetku, ki je v obširnejšem referatu opisal prizadevanja, da je do otvoritve te ustanove prišlo. Iz njegovega referata posnemamo: Delavska zbornica je omogočila ustanovo predvsem s tem, da je kupila in preuredila v Celju svojo lastno zgradbo, ki je štala okoli 800.000 Din. K tej zgradbi je bilo pa treba prizidati kuhinjske prostore, kar je stalo novih 40.000 Din. — Nabavo modernega plinskega štedilnika in pečnjaka je pa omogočil »Odbor za ustanavljanje in vzdrževanje delavskih ustanov«, ki je votiral celjski Javni kuhinji Din 50.000. Ustanovo je moralno zelo podprla Mestna občina z županom dr. Goričanom na čelu, ki je tudi pri tej priliki pokazal veliko razumevanje za socialne ustanove. Mestni inženjer Blaž Pristovšek je izdelal za stavbo kuhinje lep in praktičen načrt, ki omogočuje kuhinjski res organično poslovanje. Upepljava plina in elektrike je izvršila mestna plinarna in elektrarna, upepljava vodovoda je pa bila poverjena inštalaterju Dolžanu. Mizarska dela v dvorani je izdelala naša »Prva mizarska zadruga v Gaberju«. Prizidek je pa izvršila stavbena

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjč. — Uprava.

tvrdka Golobranc. — Po poročilu Svetka je proglasil predsednik dr. Goričan kuhinjo za otvoreno, narkar je naš izboren pevski zbor Svoboda — ki šteje, mimogrede povedano, 52 dobrih pevcev — pod vodstvom pevovodje Cirila Preglja, zapel dve lepi delavski pesmi. Posetniki so si nato ogledali vse kuhinjske naprave, o katerih so se izražali zelo pohvalno ter priznali, da je ta kuhinja na vsak način v celem Celju najmodernejša in najbolj sistematično organizirana. Da je prospeh kuhinje zagotovljen, se vidi že iz tega, da je takoj prvi dan po otvoritvi kuhala 30 abonentom.

Ruše.

Nov hišni red za tovarniška stanovanja vsebuje poleg važnih odredb o higijeni tudi sledeče: Najemina se dogovori za vsak slučaj posebej in se odtegne od zasluzka. Stanovanja se oddajo proti 14 dnevnim odpovedi ter se morejo vsak dan odpovedati. Odpust ali izstop iz dela ima za posledico tudi izgubo, oz. odpoved stanovanja. V slučaju delavčeve smrti ima vdova pravico do stanovanja samo še 6 tednov od dneva smrti. Tujcem ni dovoljeno bivati v delavskih hišah brez dovoljenja ravnateljstva. Kdor se ne ravna po določbah tega hišnega reda, se ga prvič opomni, drugič kaznuje z denarno globo, v tretjič sledi takojšnja odpoved stanovanja.

Redukcij delavstva v tovarni še menda ne bo skoro konec. Po izjavah ravnateljstva se bodo redukcije

še nadaljevale. Kakih 100 nesrečnikov si bo v tej težki in splošni krizi na zimo moralo iskati zasluzka v bližnji ali v daljnji okolici. Posebno težko prizadeti so družinski očetje, od katerih jih bo vsekakor prišlo največ v poštev pri nadaljnji redukciji.

Denunciacije anonimnih elementov se nadaljujejo. Tudi za Josipa Kosa je bilo poslano anonimno pismo oblasti, da je bojda komunist in da se baha z denarjem, ki ga ima v svrhu komunistične propagande. — Več kot gotovo je, da so take denunciacije le plod osebnih maščevanij.

Studenci pri Mariboru

10 letnica obstoja podruž. »Svoboda«. Podružnica »Svoboda« je obhajala v nedeljo 26. oktobra t. l. v telovadnici svojo 10 letnico. Zvečer ob pol 7. uri je predsednik Al. Divjak pozdravil vse navzoče in obenem centralnega delegata Morettija iz Ljubljane. Nadalje je razložil delovanje »Svobode« v preteklih desetih letih in apeliral na vse navzoče, da naj pristopijo in podpirajo našo kulturno organizacijo. Z vzklikom »Živela Svoboda!« je končal svoja izvajanja. Po končanem govoru je Boršič čestital predsedniku k njegovemu 10 letnemu delovanju v društvu z željo, da bi še mnogo let deloval v prid društva. Nato mu je predal častno diplomu. Godba je zasvirala koračnico. Potem pa je govoril centralni delegat Moretti. Pozdravil je v imenu centrale podružnico z željo, da bi bila še nadalje trdna postojanka delavskega kulturnega delovanja. Režiser Mlakar Jože in K. M. sta predvajala veseloigro. Slavnost je trajala do 10. ure zvečer.

Meh za smeh.

Na letovišču. Natakarcica: »Gospa, gost tam na vrtu je pa skoro vse cmoke pustil, so mu menda prečni in premalo zabeljeni.«

Gospodinja: »Pa zlij eno ponev za bele nanje in jih daj psu.«

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE:

Din 240.—, 290.—, 350.—, 390.—, 490.—, 690.—, 790.—;

ZA DEČKE:

Din 250.—, 290.—, 330.—;

GAMBETA OD 11 DO 14 LET:

Din 230.—, 260.—, 290.—;

MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:

Din 130.—, 150.—;

OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET:

Din 110.—, 115.—, 130.—, 135.—, 150.—, 170.—;

RAGLAN:

Din 600.—;

HLAČE

Din 90.—, 105.—, 130.—, 140.—, 150.—, 180.—.

Vrsta
Tek. števil.

Prodajna
cena
Din
Prodajna
cena
50
Pazite
na gornjo ceno!

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bodete uverili o resničnosti naših navedb!

Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno!

Pazite se pred ponaredbami!

Izredno nizke cene! Največja zaloga plošč! Popravila vseh instrumentov!
Tvornica glasbil
MEINEL & HEROLD
Prodajalna: Trg Svobode
Maribor.

PREMOG

MEJOVŠEK

TATTENBACHOVA UL. 13

TELEFON ŠTEV. 2457

Veletrgovina igrač in galanterije

F. König, Celje

USTANOVLJENO LETA 1885

Velika izbira otroških vozičkov, usnjenih izdelkov, kovčegov, ročnih torbic, gramofonov, radio material i. t. d. po najnižjih cenah.

STAVBENA, KONZUMNA IN GOSTILNIŠKA ZADRUGA

„DELAVSKI DOM“

V TRBOVLJAH R. Z. Z. O. Z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 7% od dne vloge do dne dviga. Ima 3 prodajalne, 2 v Trbovljah, 1 v Senovtu pri Rajhenburgu. Član te zadruge lahko postane vsak, ki vplača delež in vpisnino, delež znaša 50 D, vpisnina 2·50 D

NAČELSTVO.

Galoše
co pate
snežni teviji

Ekspozitna hiša „LUNA“ lastnik Albin Pristernik

Samo na Aleksandrovi c. 19

MARIBOR

Samo na Aleksandrovi c. 19

Igrate
sanke, vor-
žički za punčice

Za jesensko sezono kakor tudi za bližajoči se božič imam preskrbljeno veliko zalogo in sicer: **nogavice za otroke**, par od Din 5.— naprej, črne, rujave, drap, sive in bele barve, **moške nogavice** od Din 5.— naprej, **damske nogavice** od Din 7.— naprej, flonogavice od Din 12.— naprej. — Za dobro blago jamčim! Nadalje nudim **vezeno meter** od Din 75.— naprej, **čipke meter** od Din 1.— naprej, **svilene trake meter** od Din 1.— naprej. Vse vrste **sukanca**. **Volnene pletenine-vezenine, šivanke, gumba** in druge potrebščine za krojače in šivilje, po brezkonkurenčnih cenah. — **Lastna pletilnica in predtiskarja**. — Otroški jopiči s čepicami Din 40.—, jopiči za dečke Din 45.—, jopice za dame Din 55.—, moški jopiči Din 75.— vse iz čiste volne.

Specijalna izložba vseh vrst okraskov za božična drevesa.

SKLADIŠČNIK

dober prodajalec, večš manufakturne in špecijske stroke, kavicje zmožen, dobi stalno službo. Plača po dogovoru. Nastop 1. januarja 1931. Prednost imajo oni, ki so že bili kot skladiščniki zaposleni, ter so zmožni poučevati petje. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo dosedanje zaposlitve je poslati do 1. novembra t. l. na naslov »DELAVSKI DOM«, TRBOVLJE.